

JUSTIPRESS

Nieuwsbrief van ACV Openbare Diensten
V.U. Frank Conings, Helihavenlaan 21, 1000 Brussel

juni 2023

openbare diensten

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Trimestrieel magazine / Antwerpen X / P3A9039

In dit nummer

Beste lid,

Onlangs schreef de directeur van de gevangenis van Merksplas een open brief naar de pers. Hij vroeg zich luidop af hoe het zover is kunnen komen dat zijn personeel op maandag 12 juni zou staken nadat er drie collega's verwond werden door een van de geïnterneerden die er in de gevangenis verblijft.

In zijn brief stelde hij dat het personeel op een onmenselijke manier reageert en noemde hij de geïnterneerden "patiënt-daders". Door deze terminologie te gebruiken draait hij de rollen eigenlijk gewoon om. Hoe ver van de realiteit kan je zijn? Tijdens de eerste vijf maanden van dit jaar waren er al meer dan 40 agressiegevallen. Dit zijn er gemiddeld zo'n twee per week! Bij het incident eind Mei werden drie medewerkers met een mes verwond.

In zijn relaas stelde hij tevens dat het geen zin heeft om meer veiligheid te creëren door "dikkere deuren, meer tralies, meer camera's en meer veiligheidspersoneel", want dat is hetzelfde als "meer emmers zetten onder een lek zonder te zoeken naar de oorzaak van het lek". Uiteraard is dit correct, maar pak dan tenminste de gebrekkige infrastructuur aan. Sedert de historische opstand in 2016 is er immers nog niets van werken uitgevoerd. Erger nog: er wordt gewoon niets meer geïnvesteerd... Alles staat er nog zoals het destijds is achtergelaten. Men wacht op de verbouwwerken... Nu al meer dan zeven jaar! De start van de renovatie is (voorlopig) eind 2025 gepland. De "oorzaak van het lek" is dus bij de beleidsmakers te zoeken.

Zeven jaar geen investering in structurele werken die de veiligheid moeten verhogen. Verouderd materiaal, falende technische installaties en veiligheidsapparatuur zijn dagelijkse kost. Dan moet men niet schrikken dat het personeel dit meer dan beu is.

Omwille van plaatsgebrek in de FPC's, waar ze de juiste zorg krijgen, verblijven er een honderdtal geïnterneerden in afdeling E van de gevangenis in Merksplas. België werd al talloze keren veroordeeld door het Europees Hof van de Rechten van de Mens voor de omgang met geïnterneerden. Deze personen horen niet thuis in een gevangenis. Laat staan in oude krochten waar niet de gepaste infrastructuur aanwezig is, maar de realiteit leert ons dat de meest moeilijke en onvoorspelbare karakters terug naar de gevangenis gestuurd worden, omdat ze door hun gedrag en ziektebeeld in het FPC niet gewenst zijn.

Niettegenstaande de open brief respectloos was, willen we nog altijd constructief zijn in overleg opdat er een beter werkklimaat ontstaat met minder sociale onrust.

Voor ACV-gevangenissen,
Luc Goderis

Voorwoord

**Bart Van Tuyckom &
Shana Speytebroodt**

**Oude wijn in nieuwe
zakken**

Tuin in Leuven Centraal

Nieuwe voorzitter

Dendermonde Nieuw

Praktische info & Contact

www.acv-gevangenissen.be
info@acv-gevangenissen.be

Bart Van Tuyckom & Shana Speytebroodt

Stel jezelf voor

Ik ben Bart Van Tuyckom, woonachtig te Brugge en tewerkgesteld als PBAP in de gevangenis van Beveren. Ik ben in april 2014 begonnen als PBA. Eerst enkele maanden gedetacheerd naar het PCB M1 om daarna verder te werken in PI Beveren. Sinds december 2019 mocht ik in Beveren mijn graad opnemen als ploegchef. In mijn vrije tijd wandel ik veel en loop ik wat mee met een mini-voetbalploeg. Verder kan je mij altijd plezier maken met wat gezelschap aan een toeg in een bruine kroeg.

Waarom heb je gekozen voor een job in de gevangenis ?

De keuze kwam er eigenlijk door mijn vriendin. Ik heb een master-diploma criminologie op zak. Echter heb ik deze richting gekozen omdat ik niet geslaagd was als inspecteur bij de politie. Ik wou het tegendeel bewijzen. Eens mijn diploma op zak had ik echter geen concrete plannen om deze te verzilveren. Mijn vriendin vroeg zich dan luidop af of het gevangeniswezen niets voor mij is. Ik had daarvoor uiteraard geen masterdiploma voor nodig, maar het kadert toch in de richting van een opleiding criminologie.

Hoe lang ben je al militant en waarom dit engagement ?

De werkvloer ligt mij nauw aan het hart. In onze vakbond zetelden niet veel mensen als militant die nog dagdagelijks op de vleugel staan. Ik hoop bij deze een aanspreekpunt te zijn voor velen. Sporadisch kwam er vanuit de werkvloer ook de vraag "Bart, waarom ga jij niet bij de vakbond". Dit jaar hadden we ook een zeer problematische gedetineerde waar directie soms dubieuze beslissingen bij nam. Er kwamen meer en meer verzuchtingen. Mensen kwamen ook veel naar mij met hun verzuchtingen. Dit was de druppel, ik moest en wou meer betekenen dan dat ik als ploegchef kon betekenen voor de mensen.

Wat hoop je te bereiken op de werkvloer als militant ?

Nog meer een aanspreekpunt te zijn voor collega's. Ik hoop ook de mensen correct te informeren en hun stem te zijn.

Waar zie je jezelf binnen 10 jaar ?

Geen idee. Ik heb in heel mijn carrière de deur open gehouden voor alles. Ik begon als PBA met het idee, wil ik groeien dan kan ik groeien, wil ik een vlakke loopbaan dan is dit ook ok. Door de jaren heen was de ambitie gegroeid om ploegchef te worden. Ik kan mij perfect vinden in deze rol. Wederom ga ik uit van hetzelfde principe. Voorlopig ben ik tevreden als ploegchef, ben ik binnen 10 jaar nog ploegchef dan is dit ok, heb ik in de loop van mijn loopbaan ambitie om nog een stap hoger op te zetten dan kan dit ook. Echter voorlopig ben ik van het idee dat ik ploegchef blijf.

Stel jezelf voor

Ik ben Shana Speytebroodt, woonachtig te Gent. Aan de slag gegaan in de gevangenis van Brugge op 1 april 2019 en nu reeds 2 jaar werkende in de Gevangenis in Gent als PBABij het team werkhuisen.

Waarom heb je gekozen voor een job in de gevangenis ?

Werken met mensen, het begeleiden van mensen, heeft me steeds aangesproken. Deze job geeft je de kans een ander perspectief te geven aan de mensen die een moeilijke periode moeten doorstaan. Werken met gevangenen is als werken aan de samenleving.

Hoe lang ben je al militant en waarom dit engagement ?

Sedert juni 2022 ben ik militant en mijn bedoeling is om de vakbond te vertegenwoordigen en een actief sleutelfiguur te zijn door een luisterend oor te bieden en een aanspreekpunt te zijn voor collega's. Ik heb hier voornamelijk voor gekozen omdat ik vrij sensitief ben ten opzichte van onrechtvaardige beslissingen en wil ik onze collega's hierbij correct ondersteunen. Onze schouders eronder zetten om de werkomstandigheden te verbeteren en proactief te handelen, want veiligheid primeert.

Wat hoop je te bereiken op de werkvloer als militant ?

Streven naar een sterker groepsgevoel zodat we als één team met duidelijke standpunten naar elk overleg kunnen trekken. Graag zou ik me meer richten op de jongeren, met raad en daad ieder bijstaan in geval van problemen, maar hen ook wijzen op de specifieke rechten die ze genieten. Bewust maken waarom de vakbond relevant is en doelgerichte info verspreiden. Teamwork makes the dream work.

Waar zie je jezelf binnen 10 jaar ?

Stap voor stap, het is nog iets te vroeg om hier een duidelijk beeld in te vormen. Ik kan alvast zeggen dat ik de ambitie heb om mijn vaardigheden verder te ontwikkelen, zodat ik iedereen beter te woord kan staan.

ACV openbare diensten

Oude wijn in nieuwe zakken

Toepasselijker kan de titel niet zijn... Haren is intussen 7 maanden operationeel, maar de problemen blijven aanslepen. Het gebouw oogt mooi en modern. Wat betreft accommodaties voor gedetineerden en voorzieningen voor personeel is het een vooruitgang. Wat betreft sociale omgang met gedetineerden en werking voor personeel blijkt dit nog niet het geval.

Gedetineerden hebben nu wel telefoon en douche op cel, maar vinden het regime dat wordt gehanteerd niet open genoeg. De communicatie met de sociale dienst, de griffie en de directie loopt eveneens mank. Het Cloud-systeem waarbij gedetineerden via het intern systeem zelf via pc vragen kunnen stellen is er nog altijd niet. Gelukkig maar, want zelfs het tv-signaal valt dikwijls uit en ook de telefooncentrale kan het momenteel niet bolwerken. De modems voorzien voor de digitale ontvangst deugen niet en zijn in de nieuwe afdelingen al vervangen door zwaardere modellen.

Het personeel dient constant te antwoorden op vragen die moeilijk opgelost kunnen worden. Gedetineerden worden nerveuzer omdat ze geen duidelijk antwoord krijgen op hun vragen, en doordat het merendeel van het personeel nog maar enkele maanden dienst heeft, zorgt dit voor heel wat bijkomende wroef. Gedetineerden hebben het personeel geruime tijd het voordeel van de twijfel gegeven, maar nu is voor hen ook de maat vol. Vooral het feit dat er om de haverklap nieuwe richtlijnen komen waardoor gedetineerden en personeel door de bomen het bos niet meer zien, leidt tot verdere frustraties.

Bij de beklagden worden ondertussen nieuwe secties geopend. Daardoor worden talloze nieuwe gebreken vastgesteld... Doordat we de meeste gebreken al kennen van het reeds geopende gebouw kan dit redelijk vlug gecorrigeerd worden.

Het nieuw aangeworven personeel wordt wel soms nog steeds aan zijn lot

overgelaten. De "anciens" proberen hun kennis wel zo veel als mogelijk door te geven, maar raken uiteindelijk ook gefrustreerd omdat er telkens nieuw personeel toekomt en ze zo telkens opnieuw moeten beginnen. Er is ook niets geregeld : nieuwe collega's opleiden doe je vrijwillig en tussendoor, want je moet natuurlijk ook nog jou sectie bewaken.

De laatste tijd worden we dan ook nog eens geconfronteerd met meer agressie ten aanzien van het personeel. Als dieptepunt was er een incident in de bezoekszaal waarbij een collega gewond raakte. Op de leefeenheden komt er helaas ook meer verbale en meer fysieke agressie voor. De strafcellen worden veelvuldig gebruikt. Zeven maanden na opening ligt er bijvoorbeeld nog steeds geen syllabus op elke werkplek waarbij de nodige uitleg wordt gedaan over de werking en dagplanning. Als een personeelslid ergens tewerkgesteld wordt, dient hij dus nog altijd navraag te doen bij andere personeelsleden, of anders is het zijn/haar plan te trekken.

Nog steeds is er geen specifieke opleiding voor detentiebegeleiders (DB) voorzien. Alhoewel sommige gedetineerden al verwachten dat DB's meer kunnen doen voor hen dan een PBA.

Al van voor de opening hebben de vakbonden gevraagd om voorbereidingen te treffen zodat alles op punt zou staan. We hebben gevraagd om geruime tijd droog te draaien om bepaalde problemen al voor te zijn. We hebben aangekaart dat er te weinig opgeleid personeel zou zijn. We hebben gemeld dat de veiligheid niet altijd gegarandeerd is. Het zou allemaal wel goed komen was het antwoord...

Haren móést op een bepaalde datum openen ook al was het bijlange nog niet klaar voor ontvangst van gedetineerden. Het paradepaardje van de FOD Justitie is met veel poeha en show groots geopend. Er werd zelfs een tv-programma rond gemaakt ! Na zeven maanden is Haren echter nog altijd geen goed draaiende instelling. Hopelijk zal het tij eens keren. Wij hopen dat er eindelijk wat rust zal komen als het hele gebouw operationeel is en er een vast personeelsbestand is vastgelegd. Dan kunnen we met opgeleid en ervaren personeel onze taken eindelijk naar behoren uitvoeren.

De tuin in Leuven Centraal

In de Centrale Leuvense gevangenis werd Vleugel B, waar 100 gedetineerden werden ondergebracht, helemaal gerenoveerd. Het doel is dat deze vleugel vooral bestemd is voor oudere gedetineerde die hun straf in rust en stilte kunnen uitzitten. Er verblijven eveneens "zwakkere" mensen, die slachtoffers zijn van pestgedrag en geïntimideerd kunnen worden binnen de gevangenis muren.

Aan deze vleugel werd de betonnen wandelkoer omgevormd tot een binnentuin omringd door groen. Het idee hierrond is om af te stappen van het concept 'luchten' tijdens een wandeling op een kale betonnen vlakke. Dit omdat groen een positief effect zou hebben op gedetineerden.

De Hasseltse hogeschool PXL, die onderzoek deed naar het belang van groen in de gevangenis, heeft stagiairs groenmanagement gestuurd naar Leuven Centraal. Samen met gedetineerden hebben deze stagiairs een ontwerp gemaakt voor de

tuin.

Een aantal gedetineerden hebben vervolgens het beton handmatig uitgegraven en de tuin aangelegd. Het is een binnentuin geworden met fruitbomen, bloemen en een prieeltje om te schuilen als het regent. Er staan zitbanken en tafels waar gedetineerden spelletjes kunnen spelen. Er gewoon samenzitten om te praten, kan uiteraard ook. Wanneer het mooi weer is kunnen ze zelfs zonnen in de voorziene ligstoelen.

De gedetineerden onderhouden de tuin zelf, en kweken er groenten in moestuinbakken. Deze groenten gebruiken ze later dan om te koken. In de toekomst zou er ook gestart worden met een project rond bloembedden voor bijen.

Openbare Diensten heeft nieuwe voorzitter

Op 1 mei volgde Ilse Heylen Jan Coolbrandt op als voorzitter van ACV Openbare Diensten. Het wederzijds respect is groot, maar beiden beseffen ook dat er veel werk voor de boeg ligt. Jan wist indertijd dat hij een mandaat van vier jaar zou opnemen en heeft de opvolging dus kunnen voorbereiden. In die vier jaar heeft hij binnen de organisatie gefocust op samenwerking en verbinding. Hij heeft geleerd dat je als voorzitter coachend en empathisch moet zijn. Ilse heeft die eigenschappen. Ze heeft bovendien ook leiderscapaciteiten. Ze hoeft de verschillende sectoren niet aan te sturen, die staan sterk op zichzelf, maar moet hen faciliteren en ondersteunen en de komende jaren een visie ontwikkelen."

Hoe zie jij de verhouding tussen voorzitter en de sectorverantwoordelijken ?

Ilse : "Het is mijn taak om hen hun werk te laten doen maar ik zal ook helpen zoeken naar samenhang en naar de gemeenschappelijke delen tussen de verschillende sectoren. Ik denk dat we door nog meer uitwisseling toch nog wat van elkaar kunnen leren en mekaar kunnen steunen. Vaak komen zaken op meerdere beleidsniveaus, al dan niet in verschillende snelheden, op de tafel. Als je dan kan rekenen op de insteek van anderen, sta je sterker."

Jan : "Dat is de verticale pijler van onze organisatie. Maar de horizontale is even belangrijk: nieuwe leden aantrekken, het overkoepelende personeelsbeleid en de communicatie, de dienstverlening ..."

Wat is jouw achtergrond binnen ACV Openbare Diensten ?

Ilse : "Ik ben hier sinds 2002, ik volgde eerst de militairen op, daarna de bijzondere korpsen. Ik werkte ook sectoroverstijgend: ik heb een aantal congressen opgevolgd, het Vlaamse niveau voor onze centrale behartigd en meer beleidsmatig werk gedaan. Ik heb niet de pretentie om te beweren dat ik alle sectoren goed ken, maar de voorbereiding gaf me wel de gelegenheid om eens goed rond te kijken."

Waar heb je de meeste voldoening uitgehaald, Jan ?

Jan : "Dat we een nieuwe voorzitter hebben die breed gedragen wordt. Mijn grootste frustratie is dat ik een aantal dingen niet heb kunnen doen. Corona heeft daarbij niet geholpen, ik had graag verder gestaan met de transitie van onze centrale."

Ilse : "De mooiste realisatie van Jan vind ik het begin van een cultuurswitch om open met elkaar om te gaan en meer te praten."

Jan : "Wat ik ook jammer vind, is dat de samenwerking tussen Nederlandstaligen en Franstaligen er op veel vlakken niet gemakkelijker op geworden is. We houden steeds minder rekening met elkaar. Ongewild vaak. Dat is ook zo bij het ACV. Ik vind dat onze vakbond samen moet blijven. Anders verzwakken we en geven we politieke partijen het excuus van 'als de vakbond al niet meer samenwerkt, wat heeft bijeenblijven dan nog voor zin?' Samen met de sociale zekerheid en het sociaal overleg zijn wij de laatste der Mohikanen."

Ilse : "Ik merk dat ook. In een sector als de bijzondere korpsen, maar ook in andere sectoren en overkoepelend is het nochtans belangrijk om met één stem naar buiten te komen. Er zijn inderdaad

verschillen, maar tot compromissen komen zou geen probleem mogen zijn."

Je hebt ongetwijfeld een andere persoonlijkheid dan Jan, ga je ook andere accenten leggen ?

Ilse : "Niet alleen omwille van mijn karakter maar ook omdat alles steeds sneller gaat. We kunnen niet altijd vooraf anticiperen, maar waar we proactief kunnen zijn, zullen we het niet nalaten."

Jan : "Zoals de regering ons gewoon buiten gooide bij de onderhandelingen over de pensionering en lonen bij de politie, dat viel niet te anticiperen. We zien een evolutie van een heel grote betrokkenheid tussen politiek en vakbonden tot geen. We mogen zo nu en dan gaan luisteren en daar houdt het bij op. Vroeger werd er op zijn minst nog naar onze mening gevraagd en kwamen we vaak tot oplossingen. Nu neemt de politiek afstand van ons. Deels omdat onze macht is afgenomen maar vooral omdat de politiek is veranderd. Die heeft geen interesse meer in het maatschappelijk middenveld. Zoals de N-VA zegt: wij zijn verkozen om beslissingen te nemen en daar hebben we niemand voor nodig."

Ilse : "Het democratisch bestel staat onder druk door onder andere de manier waarop politiek bedreven wordt, door de snelheid van nieuwsverspreiding en fake news."

Jan : "Niet alleen de politiek is veranderd, ook de maatschappij. Het ACV-congres volgend jaar gaat onder meer over het spanningsveld tussen het individuele en het collectieve belang. De individuele werknemer die telewerkt, dat is een ander soort medewerker geworden dan degene die op kantoor bij de koffiemachine met de militant in gesprek ging. Er is een toenemende individualisering van de werkplek, ook de wijze waarop je verbonden bent met je werkgever is veranderd. Er zijn heel veel freelancers, platformwerkers en schijnzelfstandigen in de plaats gekomen en hun band met de vakbond is zo goed als onbestaand."

Ilse : "We moeten daarom onze aanwezigheid op sociale media vergroten en mee de agenda bepalen. Ik denk bijvoorbeeld aan een aantal campagnes. Zo organiseren we binnenkort een studiedag rond burn-out. De bevraging onder onze leden loopt zeer goed. De resultaten gaan we op sociale media inzetten, dat maakt ons relevant." Een andere manier van communiceren dus?

Jan : "Vroeger konden we de problemen van de mensen meer capteren in onze collectieve realisaties, zoals minder werken voor iedereen. Vandaag moeten wij meer op maat van de werknemer kunnen werken. Tegelijk blijven we hameren op waar we voor staan. De ziekteverzekering, de index, de eindeloopbaan, het pensioen ... dat zijn zaken die niet uit de lucht zijn komen vallen, daar heeft de vakbond voor gezorgd. Misschien hebben we dat in het verleden te weinig gecommuniceerd. Een voorbeeld van goede communicatie is hoe ACV Voeding en Diensten onlangs heel bevattelijk liet zien wat het verschil is tussen een werknemer van Delhaize en wanneer diezelfde werknemer bij een franchise van Delhaize zou werken. Zelfs de grootste neoliberalen kan zien dat er minder verdiend wordt."

Ilse : "We zullen ook goed moeten luisteren naar ons publiek, want ook daar merken we veranderingen. Meer complexe vragen hebben een andere aanpak nodig. Ledenzorg zal dan ook een belangrijke pijler blijven in ons dagelijks werk. Voor de consulent en

militant is het maatwerk geworden. Dat vraagt ook veel van een militant, die dit er vrijwillig bij doet. We moeten hen daarom volop steunen zodat ze militant willen blijven. Ook voor ons personeel moeten we zorg dragen. Het vakbondswerk is geen eenrichtingsverkeer meer. Mensen zijn terecht kritisch en om antwoord te geven op complexere vragen hebben onze medewerkers meer tijd nodig. Tegelijk moet alles snel gaan. Dat vergt wat van een mens. Gelukkig kunnen we als organisatie relatief goed mee in de digitale stroom, maar ook daar zijn er valkuilen. Zo moeten we zorgen dat iedereen mee kan en er ons bewust van zijn dat ook leden of potentiële leden niet altijd zo digitaal vaardig zijn."

Welke grote uitdagingen zien jullie ?

Ilse : "We moeten onze jongeren een rechtmatige plaats geven in onze organisatie. Zij zijn per definitie de toekomst van onze organisatie."

Jan : "Jongeren zijn individualistisch ingesteld. Daar is op zich niets mis mee. Het is die groep die ons dwingt om ons aan te passen."

Ilse : "Zij worden als eerste geconfronteerd met de nieuwe manieren van werken. Niet alleen op de werkvloer zelf, maar ook de structuur van de werkvloer verandert. Het engagement met een werkgever is vluchtiger geworden, de soliditeit van zo'n relatie is veranderd. Contractuelen, interimarbeid, flexi-jobs ... het is er allemaal en wij zullen daar als vakbond mee moeten leren omgaan. Daarnaast liggen er, al een heel tijdje trouwens, nog een aantal heikele dossiers op de tafel die Jan al vernoemde: de eindeloopbaan en pensioenen en de omkadering bij ziekte. We kijken ook stilaan naar de volgende legislatuur. We zijn ons aan het voorbereiden met een memorandum. Kernboodschap blijft natuurlijk een goede bescherming van het overheidspersoneel met correcte arbeidsvoorwaarden en sterke openbare diensten. De accenten hierin liggen op een goede financiering, een degelijke sociale dialoog, welzijn ... We komen hier zeker nog op terug."

Heb je nog advies aan Ilse ?

Jan : "Ik denk dat Ilse wijs genoeg is en de organisatie goed genoeg kent om haar eigen weg te gaan. Ik heb daar het volste vertrouwen in. Uiteindelijk is er één iemand in de organisatie die de eindbeslissing moet nemen en dat is de voorzitter. Dat is niet altijd de meest aangename positie want je staat er op dat moment alleen voor. En net als in het voetbal of de koers: als er gewonnen wordt, hebben ze allemaal gewonnen. En als ze verliezen, heeft de coach het gedaan. Het is in die zin een eenzame functie."

Ilse : "Dat speelt wel in mijn achterhoofd. Als je voorzitter wordt, dan wil je dat goed doen. Ik hoop alleen maar dat mensen me het komen zeggen als ze het niet eens zijn met mij."

Jan : "Hoe meer meningen, hoe beter zicht op de problematiek. Ilse heeft de juiste stijl om zo'n opendebatcultuur te stimuleren. Het voorzitterschap is een fantastische job. Het geeft voldoening om mensen mee te nemen in een verhaal. Onze militanten zijn geëngageerde mensen, het is een voorrecht om met hen te mogen werken."

De eerste weken in De Poort van Dendermonde

De langverwachte nieuwe gevangenis in Dendermonde is er: De Poort van Dendermonde is geopend. Andere inrichtingen keken hier erg naar uit, hopen dat de overbevolking in hun eigen inrichting zou zakken en dat is gelukkig ook het geval. Dat het op poten zetten van een vlotte werking in een nieuwe gevangenis niet zo evident is, kan je lezen in de getuigenis van Sofie, PBAP die mee is verhuisd van de oude gevangenis naar de nieuwe.

Op 2 december 2022 werd de nieuwe gevangenis van Dendermonde, in aanwezigheid van onze minister van Justitie Vincent Van Quickenborne, officieel ingehuldigd. Zo is de "Poort van Dendermonde" op de site van het Oud Klooster, er dan toch eindelijk gekomen na een juridische strijd van meer dan 11 jaar.

Deze gloednieuwe gevangenis biedt plaats aan 444 mannelijke gedetineerden en streeft naar een moderne en humane detentie waarbij de gedetineerden zo goed mogelijk worden voorbereid op hun re-integratie in de maatschappij.

Na maanden van intensieve voorbereiding was het dan toch zover. De uiteindelijke verhuis werd gepland op zaterdag 11 maart 2023. Ongeveer 280 gedetineerden werden die dag, onder strikte politiebegeleiding, verhuisd van de oude gevangenis in de Sint-Jacobstraat naar de nieuwe gevangenis enkele straten verder.

Meteen was dit de grootste transfer van gedetineerden ooit in ons land en daarmee ook een unieke gebeurtenis in onze Belgische geschiedenis. Er werd dan ook niets aan het toeval overgelaten. Man en macht werden ingezet. De politie en het gevangenispersoneel werkten heel nauw samen om deze ongeziene operatie vlot en veilig te laten verlopen. Tevens werden de celwagens geflankeerd door een helikopter, een waterkanon, een pantservoertuig, een patrouilleboot, een drone, politiepaarden, drugshonden en patrouillehonden.

Kortom, er werd geen enkel risico genomen. Gedurende de gehele operatie, die een dikke 12 uur geduurd heeft, bleven de gedetineerden al bij al heel rustig en zijn er geen noemenswaardige incidenten gebeurd.

Heel wat gedetineerden waren dan ook enorm onder de indruk van dit grote, nieuwe imposante gebouw. Eens alle gedetineerden op cel zaten, begon voor het personeel misschien wel de grootste uitdaging in hun loopbaan... Een splinternieuwe, ultramoderne gevangenis opstarten en proberen om die zo goed mogelijk draaiende te houden. Niet zo simpel als het allemaal wel lijkt.

Voor de personeelsleden die al jaren in de oude gevangenis van Dendermonde hebben gewerkt, was de verandering zodanig groot dat de aanpassing veel energie en moed vergde. Voor veel gedetineerden was het eveneens een enorme aanpassing. Niet iedere gedetineerde was even blij met hun nieuwe "luxieuze" leefruimte, nieuwe wandelkoer, nieuwe regels, veel nieuw personeel, andere werking,... Heel wat gedetineerden hingen nogal vast aan hun gewoontes en konden in het begin hun draai niet vinden. Ze hadden een minder goede nachtrust door de andere, nieuwe omgeving die ze totaal niet gewoon waren. Daardoor ontstonden ook bij hen heel wat frustraties en ongenoegen. Met als gevolg dat er dagelijks brandjes moesten geblust worden. Om nog maar te zwijgen over de ontelbare problemen met de televisies en de telefoons, wat voor de meeste gedetineerden de twee belangrijkste zaken tijdens hun detentie.

De eerste weken waren dan ook totale chaos. De instroom van heel wat nieuwe personeelsleden, een volledige andere infrastructuur, nieuwe dienstnota's die te pas en te onpas veranderen, dagelijkse miscommunicaties, onopgeleid personeel, mentaliteitsverschil tussen jong en oud, technische mankementen,... zorgden ervoor dat er heel wat in het honderd liep. Bovendien heerste er heel wat discussie

onder het personeel omtrent de functie van veiligheidsassistenten en detentiebegeleiders. Sommige veiligheidsassistenten denken namelijk dat ze enkel een post mogen uitvoeren waar geen contact is met gedetineerden. Niets is dus minder waar...

Door de aanhoudende chaos en discussies zit het personeel dagelijks met de handen in het haar en zijn er heel wat frustraties, want er is nog heel veel onduidelijk. Er is dan ook nooit droog gedraaid, wat wel meerdere keren gevraagd geweest is door het personeel en de vakbonden. Het gevolg is dat de problemen zich dagelijks blijven opstapelen en er maar weinig oplossingen uit de bus komen. Spijtig dat Justitie nooit gevolg heeft gegeven aan deze heel belangrijke vraag om droog te draaien, want dit had veel problemen op voorhand kunnen oplossen. Ze leren dus niet uit hun fouten, want ook in Haren hebben ze nooit droog gedraaid met dezelfde herkenbare problemen als gevolg.

Wel zijn er 2 testweekends geweest in de Poort van Dendermonde, maar dat bleek achteraf allesbehalve voldoende om de ontelbare "kinderziektes" eruit te halen. Aangezien de Poort van Dendermonde gebouwd is naar het voorbeeld van Beveren, zou men er toch een stuk van mogen uitgaan dat de fouten of beter gezegd de mindere punten van infrastructuur of werking zouden aangepakt zijn. Doch dienen we vast te stellen dat dit niet het geval is. Heel veel hightech snuffjes werken niet of vallen met regelmaat van de klok in panne. Aangezien we hiervoor telkens beroep moeten doen op de privé partners, zorgt dit ook voor onnodige spanningen en moeilijkheden. Bovendien is onze eigen Technische Dienst nog heel beperkt in het uitvoeren van herstellingen of interventies. Waar vroeger (in de oude gevangenis) mankementen konden opgelost worden op enkele minuten tijd, moeten we nu steeds het probleem rapporteren en wachten tot er iets gebeurt.

Een ander topic dat zeer regelmatig terugkomt zijn de maaltijden. De penitentiaire keukens die in eigen beheer waren, kampten regelmatig met kleine budgetten. Toch kregen alle gedetineerden meer dan voldoende voeding op hun bord en kon er nog bij gevraagd worden. In de "Poort Van Dendermonde" wordt het eten verzorgd door een onafhankelijke partner. Jammer genoeg moeten we dan ook vaststellen dat de porties uitermate klein zijn. Bijvragen is niet mogelijk en veranderingen/aanpassingen van menu's loopt al helemaal "in de soep". Wel kunnen de gedetineerden belegde broodjes bestellen via hen, maar deze worden massaal teruggegeven/weggegooid met de nodige commentaar.

Wel zijn we heel blij met de continue aanwervingen om ons kader op te vullen, doch zijn ook hier regelmatig valkuilen waar we niet omheen kunnen. Screening van kandidaten is quasi nihil, waardoor we met welbepaalde problematieken te kampen krijgen. Laat het er ons op houden dat de noemer kwantiteit de bovenhand neemt op kwaliteit in de aanwervingen. Het evenwicht tussen onze "anciens" en "nieuwelingen" ligt dus bijgevolg niet meer in balans. Waar men tot een tijd geleden mondjesmaat nieuwe collega's bij kreeg en een opvolging van zeer kortbij kon gebeuren, is dit niet langer meer het geval. Zeer veel nieuwe collega's krijgen een spoedcursus in wat hun taak moet zijn, maar door het grote aantal nieuwe aanwervingen gaat de correcte opvolging/sturing de mist in. Daardoor ontbreekt hen de nodige kennis en ervaring, met onrustige gedetineerden als gevolg.

Het is niet allemaal kommer en kwel in onze nieuwe gevangenis. Onze weg naar, en in, het grote complex vinden we wel al iets gemakkelijker tegenover in het begin, mede dankzij de vele richtingaanwijzers natuurlijk. Uiteindelijk moeten we toch vaststellen dat we op veel gebieden in snelheid worden gepakt. Het zal dan ook nog enkele jaren duren om van de "Poort van Dendermonde" een geoliede machine te maken.

PRAKTISCHE INFO

ACV Openbare Diensten Justitie

Hoofdzetel :

Helihavenlaan 21 - 1000 Brussel
02/2082421

Secretariaat EPI:

Poel 7 - 9000 Gent
09/2654332

secretaris

Frank Conings

vrijgestelde

Alain Blancke

voorzitter

Frederique Baele

secretariaat

Cindy Decléene (federale overheid)
Luc Goderis (Justitie - EPI)

regiovoorzitters

Xavier De Soete (West-Vlaanderen)
Ruben Cosyn (Oost-Vlaanderen)
Tom Tax (Noorderkempen)
Pascal Demol (Brussel-Mechelen)
Martine Neven (Limburg/Vlaams-Brabant)

www.acv-gevangnissen.be

info@acv-gevangnissen.be

Volg ons ook op sociale media :

ACVgevang

ACVgevang

acv.fedoverheid

acv.openbarediensten

Het ACV
wenst je
een mooie
zomer!